

ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА
ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
БЕОГРАД

Београд
www.beograd.rs

ТРОВАЊА КОД ДЕЦЕ

КАКО ИХ СПРЕЧИТИ И ШТА УРАДИТИ?

(САВЕТИ ЗА РОДИТЕЉЕ И СТАРАТЕЉЕ)

ТРОВАЊА КОД ДЕЦЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ ХИТНА СТАЊА КОЈА ЗАХТЕВАЈУ БРЗО И ПРАВИЛНО РЕАГОВАЊЕ.

ПРЕВЕНЦИЈОМ И ПРАВИЛНИМ ПОСТУПЦИМА
МОЖЕМО СПАСИТИ ЖИВОТ ДЕТЕТА.

КАКО ДОЛАЗИ ДО ТРОВАЊА КОД ДЕЦЕ?

Деца су по природи радознала и уче кроз игру, додиром и стављањем предмета у уста. Нажалост, у својој радозналости могу доћи у контакт са опасним супстанцама које изазивају тровања.

Тровање може настати:

- гутањем лекова, хемикалија, делова биљака,
- удисањем гасова или пара,
- контактом са кожом и очима.

Тровања се најчешће дешавају у дому и то сасвим случајно.

Деца узраста од 1 до 5 година најчешће бивају изложена ризику јер почињу да ходају, истражују и опонашају одрасле.

КОЈЕ СУПСТАНЦЕ МОГУ ДОВЕСТИ ДО ТРОВАЊА КОД ДЕЦЕ?

- **Лекови** – против болова, за смирење, лекови за срце, лекови за дијабетес и др.
- **Хемикалије за домаћинство** – средства за чишћење рерне, санитарија, сапуни, детерџенти, избелјивачи, омекшивачи...
- **Средства за козметику и хигијену** – лакови за нокте, средства за скидање шминке, парфеми, креме, шампони...
- **Биљке и гљиве** – неке кућне биљке (фикус, филадендрон, дифенбахија, циклама и др.) и печурке из природе.
- **Алкохол.**
- **Цигарете и други никотински производи.**
- **Батерије.**
- **Угљен-моноксид и други гасови** – из неисправних грејних уређаја, аутомобила и сл.
- **Пестициди** - средства против инсеката, глодара и сл.
- **Лепкови, боје и лакови, разређивачи.**

Имајте у виду да чак и мале количине неких супстанци могу бити смртоносне за дете!

КАКО ДА ЗАШТИТИМО ДЕЦУ И СПРЕЧИМО НАСТАНАК ТРОВАЊА?

- Све лекове и хемикалије чувајте закључане и ван домаћаја деце.
- Хемикалије и лекове увек чувајте у оригиналном паковању – никада их немојте пресипати у боце од пића или посуде за храну.
- Проветравајте просторије у којима се користе хемикалије!
- Одмах после употребе све лекове и хемикалије чврсто затворите и вратите на безбедно место.
- Користите сигурносне чепове на боцама и заштитне браве на ормарићима.
- Информшите се о биљкама и уклоните све потенцијално отровне биљке из дома и дворишта.
- Не дозволите деци да било које биљке беру или једу без вашег надзора- **посебно их упозорите на опасност од отровних гљива!**
- Разговарајте са дететом и другим укућанима о опасностима од тровања.
- Никада не зовите таблете примамљивим именимама- „бомбоницама“ или „слаткишима“ а сирупе „сокићима“, како би их дете лакше попило.
- Обележите опасне супстанце јасним симболима (нпр. знак за отров).
- Алкохолна пића, цигарете и друге никотинске производе, држите ван домаћаја деце и не користите их у њиховом присуству.
- Никада не укључујте моторна возила у затвореној гаражи!
- Уградите детекторе дима и угљен монооксида у простор у коме живите.
- **Малу децу никада не остављајте без надзора одраслих особа!**
- **БУДИТЕ СПРЕМНИ! Поставите бројеве Хитне помоћи (194) и Центара за токсикологију НА ВИДНО МЕСТО!**

Превенција је најважнији корак и не захтева много – само пажњу и одговорност!

КАКО ДА ПРЕПОЗНАТЕ ТРОВАЊЕ КОД ДЕЦЕ?

Не постоји јединствена клиничка слика тровања - понекад деца која су унела отров у организам могу извесно време бити без икаквих тегоба. Симптоми који наступају пре свега зависе од врсте и количине отрова који су унети.

Неки од могућих симптома и знакова тровања код деце су следећи:

- изненадна појава слабости и поспаности,
- поремећај свести,
- епилептични напад,
- појава главобоље,
- страх и неуобичајено понашање,
- оштећење вида и појава халуцинација,
- отежано кретање и неспретност,
- сужене или проширене зенице,
- убрзано или отежано дисање,
- успорен или убрзан рад срца,
- надражај слузнице очију, носа или уста,
- појава осипа на кожи,
- промене на кожи око уста и носа које личе на опекотине,
- појачано лучење пљувачке или суза,
- непријатан задах,
- болови и жарење у грлу, грудима или трбуху,
- жутица,
- појачано или смањено мокрење,
- повишена телесна температура и језа,
- повраћање,
- пролив,
- крв у столици и/или повраћање крви.

Неке неуобичајене појаве у домаћинству могу указивати на тровање код деце – ширење непријатног мириса, необјашњив нестанак или недостатак одређене количине лека или хемијског средства, просуто или испражњено паковање лека или хемијског средства и сл.

ШТА ДА РАДИТЕ У СЛУЧАЈУ ТРОВАЊА?

- **ОСТАНИТЕ СМИРЕНИ!**
- **ПОЗОВИТЕ СЛУЖБУ ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ (194)** - како бисте добили потребна упутства за даље поступање и правовремену помоћ.

Уколико је особа без свести и не даје знаке живота, потребно је одмах отпочети са кардиопулмоналном реанимацијом и што пре позвати хитну медицинску помоћ (194). Мере кардиопулмоналне реанимације спроводити све до доласка екипе хитне помоћи!

У СЛУЧАЈУ УДИСАЊА ОТРОВА ИЛИ ОТРОВНИХ ГАСОВА:

- Заштитите себе, јер вам отровни гасови могу нашкодити.
- Што пре изведите дете на свеж ваздух.
- Уколико дете нема проблема са дисањем, обратите се лекару за даља упутства.
- Уколико има дисајних проблема, одмах позовите хитну медицинску помоћ (194).

У СЛУЧАЈУ ГУТАЊА ОТРОВА:

- Удаљите извор отрова од детета.
- Подстакните дете да испљуне из уста непрогутану количину отрова, или му отров уклоните прстима.
- Позовите хитну помоћ или дежурну службу токсикологије.
- Немојте изазивати повраћање без претходног саветовања са лекаром!
- Немојте давати млеко, воду нити храну без претходног саветовања са лекаром!
- Сачувајте лек или хемијско средство за које сумњате да је проузроковало тровање.

У СЛУЧАЈУ КОНТАКТА ОТРОВА СА КОЖОМ:

- Уклоните одећу натопљену отровом.
- Испирајте кожу млаком водом најмање 15 минута.
- Не трљајте и не користите сапуне без савета лекара.
- Немојте наносити креме или масти на повређену кожу!

У СЛУЧАЈУ ДА ЈЕ ОТРОВ ДОСПЕО У ОЧИ:

- Исперите очи млазом чисте, млаке воде 10 - 15 минута, од унутрашње ка спољашњој страни очију, држећи очне капке отвореним.
- Не покривајте очи газом, тканинама и сл!
- Не стављајте капи или масти у очи без претходног саветовања са лекаром!

БРОЈЕВИ ЗА ПОМОЋ:

СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ - 194

Установе које збрињавају отрована лица на подручју града Београда:

ВОЈНОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЈА (ВМА) - Црнотравска б6

(токсикологија за старије од 14 година)

- број дежурног токсиколога доступан 24 часа дневно: 011/3608-440
- бројеви телефона централе ВМА: 011/2661-122, 011/2662-755

УНИВЕРЗИТЕТСКА ДЕЧЈА КЛИНИКА - Тиршова 10

(токсикологија за децу млађу од 14 година)

- број телефона централе Клинике: 011/2060-600
- Установа је дежурна **сваког парног датума** у месецу.

ИНСТИТУТ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ МАЈКЕ И ДЕТЕТА СРБИЈЕ „ДР ВУКАН ЧУПИЋ“ - Радоја Дакића 6-8 (токсикологија за децу млађу од 14 година)

- број телефона централе Института: 011/3108 -108
- Установа је дежурна **сваког непарног датума** у месецу.

Информишите се – превенција почиње знањем.

Будите спремни – брза и правилна реакција спасава живот.

ЗАШТИТИМО ДЕЦУ ЗНАЊЕМ!

